

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 5C/170/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8213206145
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2016:8213206145.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov, samosudca JUDr. Milan Majerník, PhD., v právnej veci žalobcu: CD Consulting s. r. o., so sídlom K Červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha 3, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpený Fridrich Paľko, s. r. o. so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Q. V., nar. X. XX. XXXX, bytom P. XXX, XXX XX Š. Č., o zaplatenie 1.086,64 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Z a s t a v u j e konanie v časti zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 1.156,64 Eur od 28. 9. 2009 do 18. 3. 2010, zo sumy 1.126,64 Eur od 19. 3. 2010 do 18. 4. 2010, zo sumy 1.116,64 Eur od 19. 4. 2010 do 17. 5. 2010, zo sumy 1.106,64 Eur od 18. 5. 2010 do 19. 8. 2010, zo sumy 1.096,64 Eur od 20. 8. 2010 do 19. 9. 2010, zo sumy 1.086,64 Eur od 20. 9. 2010 do 18. 11. 2010, zo sumy 1.076,64 Eur od 19. 11. 2010 do 19. 12. 2010, zo sumy 1.066,64 Eur od 20. 12. 2010 do zaplatenia.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalovanej náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca podaným návrhom na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu žiadal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie:

- zmenkovej sumy vo výške 1.086,64,- Eur,
- zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.156,64 Eur od 28.9.2009 do 18. 3. 2010, čo predstavuje sumu 497,36 Eur, zo sumy 1.126,64 Eur od 19. 3. 2010 do 18. 4. 2010, čo predstavuje sumu 88,86 Eur, zo sumy 1.116,64 Eur od 19. 4. 2010 do 17. 5. 2010, čo predstavuje sumu 82,41 Eur, zo sumy 1.106,64 Eur od 18. 5. 2010 do 19. 8. 2010, čo predstavuje sumu 264,76 Eur, zo sumy 1.096,64 Eur od 20. 8. 2010 do 19. 9. 2010, čo predstavuje sumu 86,54 Eur, zo sumy 1.086,64 Eur od 20. 9. 2010 do 18. 11. 2010, čo predstavuje sumu 166,- Eur, zo sumy 1.076,64 Eur od 19. 11. 2010 do 19. 12. 2010, čo predstavuje sumu 84,99 Eur a zo sumy 1.066,64 Eur od 20. 12. 2010 do zaplatenia,
- 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy zo sumy 1.156,64 Eur od 2.2.2010 do 18. 3. 2010, čo predstavuje sumu 8,58 Eur, zo sumy 1.126,64 Eur od 19. 3. 2010 do 18. 4. 2010, čo predstavuje sumu 5,86 Eur, zo sumy 1.116,64 Eur od 19. 4. 2010 do 17. 5. 2010, čo predstavuje sumu 5,43 Eur, zo sumy 1.106,64 Eur od 18. 5. 2010 do 19. 8. 2010, čo predstavuje sumu 17,46 Eur, zo sumy 1.096,64 Eur od 20. 8. 2010 do 19. 9. 2010, čo predstavuje sumu 5,71 Eur, zo sumy 1.086,64 Eur od 20. 9. 2010 do 18. 11. 2010, čo predstavuje sumu 10,94 Eur, zo sumy 1.076,64 Eur od 19. 11. 2010 do 19. 12. 2010, čo predstavuje sumu 5,60 Eur a zo sumy 1.066,64 Eur od 20. 12. 2010 do zaplatenia,
- zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 3,86 Eur

- náhrady trov konania v časti trov právneho zastúpenia vo výške 174,74 Eur s DPH a v časti zaplateného súdneho poplatku vo výške 65,- Eur.

Návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa XX.XX.XXXX na zmenkovú sumu 1.156,64 Eur, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 28.9.2009. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa XX.XX.XXXX (dátum vystavenia) na sumu 1.156,64 Eur, pričom do jej textu bol poňatý záväzok žalovanej zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 28.9.2009. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplaceniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 70,- Eur, pričom na zmenkovú sumu uhradil 70,- Eur a na úroky uhradil 0,0 Eur. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. Žalobca žiadal, aby súd podľa čl. 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 vydal rozsudok, ktorým uloží žalovanej do 3 dní uhradiť žalovanú zmenkovú istinu s príslušenstvom. Nežiadal nariadiť pojednávanie a k žalobe pripojil listinné dôkazy a to výpis z obchodného registra a originál zmenky vystavenej žalovanou zo dňa XX.XX.XXXX na zmenkovú sumu 34.844,94 Sk (1.156,64,- Eur).

Súd mal za to, že v danom prípade sú splnené podmienky pre použitie spomínaného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

Podľa čl. 2 ods. 1 citovaného nariadenia, sa totiž toto nariadenie uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, v ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2.000 Eur bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné ani správne veci, ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci.

Podľa čl. 3 ods. 1 citovaného nariadenia, na účely tohto nariadenia je cezhraničným sporom taký spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci.

Podľa čl. 5 ods. 1 citovaného nariadenia, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods. 2 citovaného nariadenia, po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I. vzorového tlačiva C na odpoveď ako je uvedené v prílohe III.

Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods. 3 citovaného nariadenia, odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II. vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty a zašle ho späť súdu alebo tribunálu alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 5 ods. 4 citovaného nariadenia, do 14 dní od doručenia odpovede odporcu súd alebo tribunál odošle navrhovateľovi kópiu odpovede spolu s príslušnými podpornými dokumentmi.

Podľa čl. 7 ods. 1 citovaného nariadenia, do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v čl. 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

a/ v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;
b/ vykoná dôkazy v súlade s čl. 9 alebo
c/ predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

Podľa čl. 7 ods. 2 citovaného nariadenia, súd alebo tribunál vydá rozsudok buď do 30 dní od uskutočnenia ústneho pojednávania alebo po doručení všetkých potrebných informácií na vydanie rozsudku. Rozsudok sa doručí stranám v súlade s čl. 13.

Podľa čl. 7 ods. 3 citovaného nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v čl. 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo proti pohľadávke.

V danom prípade po doručení vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súdu, jeho kópiu aj s prílohami a vzorovým tlačivom C na odpoveď súd doručil žalovanej, ktorá túto zásielku prevzala 8.1.2016, ale vyplnené tlačivo na odpoveď súdu nepredložila.

Pred začatím pojednávania vo veci samej žalobca doručil súdu podanie, ktorým žiadal zastaviť konanie v časti zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne. Výrok o zastavení konania teda nadväzuje na dispozitívny úkon žalobcu, ktorým žiadal konanie zastaviť a rezultuje z ustanovenia § 96 ods. 1, 3 O.s.p..

Na rozhodnutie o podanom návrhu súd nariadil pojednávanie, napriek tomu, že to nenavrhol žiaden z účastníkov, keďže mal za to, že to je v tejto veci potrebné, ako to vyplýva z článku 5 odsek 1 nariadenia č. 861/2007.

Žalobca sa na pojednávanie napriek riadnemu a včas doručenému predvolaniu nedostavil. Svoju neúčast' elektronicky ospravedlnil pre kolíziu termínov, súhlasil však s pojednávaním v jeho neprítomnosti. Zároveň si však dal podmienku, že v prípade, ak žalovaná nebude súhlasiť so žalobou, žiadal pojednávanie odročiť. Takéto podmieňovanie súhlasu s pojednávaním je pre súd zarážajúce, nemá žiadne právne opodstatnenie. Účastník má právo sa rozhodnúť, či sa pojednávania zúčastní a ak nie, má možnosť požiadať o odročenie pojednávania a aj to len pri splnení procesných podmienok podľa § 119 O.s.p. V takom prípade kolíziu termínov by musel konkretizovať spisovými značkami kolidujúceho pojednávania a uviesť dátum, kedy sa o tejto kolízii dozvedel. V danom prípade však žalobca tieto podmienky nesplnil. Z uvedeného dôvodu súd pojednával v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu.

Na nariadenom pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom žalovanej, žalobou zo dňa XX.X.XXXX, kópiou zmenky na čl. 7 spisu, podaním žalobcu zo dňa 30. 4. 2013, úplným výpisom z obchodného rejstříku vedeného Městským soudem v Praze čl. 4 spisu, čiastočným späťvzatím podaného návrhu zo dňa 21. 12. 2015, exekučným spisom Okresného súdu Bardejov sp. zn. XEr/XXX/XXXX, zmluvou o úvere zo dňa XX.XX.XXXX a ostatnými v spise sa nachádzajúcimi listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

Žalovaná vo výpovedi na pojednávaní konanom dňa 23.6.2016 uviedla, že si od spoločnosti Pohotovosť požičala len 5000 Sk, nie 14.000 Sk. Žiadala žalobu zamietnuť.

Z výzvy zo dňa 14.3.2016 plynie, že tunajší súd vyzval žalobcu, aby v lehote 10 dní odo dňa jej doručenia doplnil žalobu v zmysle ustanovenia § 79 ods. 3 O.s.p.

Podaním zo dňa 23.3.2016 žalobca v podstate namietal retroaktivitu ustanovenia § 79 ods. 3 O.s.p. a prednosť únieového práva pred slovenským právnym poriadkom a nesplnil povinnosť v zmysle § 79 ods. 3 O.s.p..

Podľa § 79 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) ak ide o žalobu, ktorou sa uplatňuje nárok zo zmenky alebo šeku proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, žalobca je povinný opísať aj rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu so žalovaným, a ak ide o žalobcu, ktorý svoje právo preukazuje nepretržitým radom indosamentov, skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu jeho právnych predchodcov so žalovaným. K žalobe sa pripojí zmenka alebo šek a ďalšie listiny potrebné

na uplatnenie práva z nich. Ak zmenka alebo šek boli vystavené na zabezpečenie záväzkov z písomnej zmluvy, pripojí sa k žalobe aj táto zmluva.

Podľa § 79 ods. 4 O.s.p. ak nie je dokázaný opak, platí, že nárok zo zmenky alebo šeku proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

Súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známy postup žalobcu aj v iných konaniach týkajúcich sa uplatňovania nároku zo zmieniek. Zákonodarca v súvislosti s ochranou spotrebiteľov majú za to, že veritelia zneužívajúc svoje postavenie vymáhajú svoje nezákonné pohľadávky založené na nekalých podmienkach aj využívaním dohôd o vyplňacom práve blankozmenky, reagoval na požiadavky predložené Európskou komisiou a skutočnosti, že súdy nedostatočne reflektovali na zneužívanie postavenia veriteľov vo vzťahu k spotrebiteľom a prijal zmeny v Občianskom súdnom poriadku upravené v ustanoveniach § 79 ods. 3 a 4. Žalobca pokiaľ mienil preukázať svoj nárok a skutočnosť, že v danom prípade je jeho nárok opodstatnený, mal možnosť túto skutočnosť dokázať predložením relevantných listín vyplývajúcich z ustanovenia § 79 ods. 3 O.s.p.. Pokiaľ tak neurobil, mal súd za to, že svoj nárok dostatočným spôsobom nepreukázal.

Napriek uvedenej skutočnosti nepreukázania nároku predložením listinných dôkazov v zmysle ustanovenia § 79 ods. 3 O.s.p. súd na základe uvedenej skutočnosti známej súdu z jeho činnosti si navyše zabezpečil a pripojil exekučný spis tunajšieho súdu č. XEr/XXX/XXXX. V tomto spise bola v prílohe návrhu na vykonanie exekúcie pripojená Zmluva o úvere VS (č. zmluvy) XXXXXXXX, uzavretá dňa XX.XX.XXXX medzi veriteľom Pohotovosť, s.r.o. a dlžníkom, ktorým je žalovaná v tomto konaní. Žaloba č. XXXXXXXX, ktorá bola predložená v prílohe tohto návrhu po jej indosovaní spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. ako indosantom na žalobcu ako indosatára má teda identické číslo ako zmluva o úvere v exekučnom spise č.k. XEr/XXX/XXXX. Je preto zrejmé, že zmenka č. XXXXXXXX, z ktorej sú v tomto konaní uplatnené zmenkové nároky bola vystavená na základe článku 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré boli súčasťou Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX medzi žalovaným a spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o., t.j. na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi Pohotovosť, s.r.o. ako remitentovi.

Z pripojeného exekučného spisu vyplýva, že tú istú pohľadávku, z úverovej zmluvy, t.j. z toho istého spotrebiteľského právneho vzťahu si na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu uplatnil voči žalovanému ako povinnému predchádzajúci veriteľ ako oprávnený - Pohotovosť s.r.o..

Z uznesenia Okresného súdu Bardejov sp. zn. XEr/XXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX, právoplatného dňa XX.X.XXXX vyplýva, že súd zastavil exekučné konanie. Dôvodom bolo, že súd konštatoval, že v tomto prípade sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah a je preto na neho potrebné použiť právne normy o ochrane spotrebiteľa. Exekučný súd zároveň konštatoval, že rozhodcovské doložky uzavreté v tomto prípade sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou a teda sú absolútne neplatné. Z uznesenia taktiež plynie, že rozhodcovský rozsudok neprijateľným spôsobom zaväzoval na plnenie zo zmenky, teda že aj samotný záväzok bol zabezpečený neúplnou zmenkou vystavenou dňa XX.XX.XXXX, t.j. toho istého dňa ako bola uzavretá úverová zmluva (neprijateľným spôsobom v rozpore s dobrými mravmi, vid' § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. a opakovane vyslovované súdmi, že dohoda o vyplnení blankozmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve), ktorú si žalovaná osobitne nevyjedнала a teda tou istou zmenkou, ktorou sa žalobca domáha svojho nároku, čo je podľa názoru súdu zjavným zneužívaním právneho inštitútu zmenky.

Podľa bodu 8 Preambuly Nariadenia: Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu by malo zjednodušiť a zrýchliť konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch a zároveň znížiť náklady tým, že okrem možností existujúcich na základe práva členských štátov, ktoré zostanú nedotknuté, poskytne alternatívny ďalší nástroj. Toto nariadenie by malo tiež zjednodušiť uznanie a výkon rozsudkov vydaných v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu v inom členskom štáte.

Podľa bodu 9 Preambuly Nariadenia: Cieľom tohto nariadenia je podporovať základné práva a zohľadňovať najmä zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie. Súd alebo tribunál by mal

rešpektovať právo na spravodlivý proces a zásadu kontradiktórneho procesu najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania, o dôkazných prostriedkoch a rozsahu, v akom sa vykonávajú dôkazy.

Podľa § 125 Občianskeho súdneho poriadku za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Podľa § 121 Občianskeho súdneho poriadku netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj právne predpisy uverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a právne záväzné akty, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev a v Úradnom vestníku Európskej únie.

Podľa článku 19 Nariadenia v spojení s § 121 OSP bola súdu z jeho činnosti známa skutočnosť, že takmer na všetkých prvostupňových súdoch v SR prebehli konania v súdnych registroch Er o žiadostiach exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktoré žiadal na základe návrhov na vykonanie exekúcie oprávneného - spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. voči jednotlivým povinným na podklade exekučných titulov, ktorými boli rozhodcovské rozsudky. Týmito rozhodcovskými rozsudkami boli priznané nároky oprávneného zo zmeniek vystavených povinnými na meno a rad spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., IČO:35807598. Uvedené exekučné konania spravidla skončili pre oprávneného neúspešne a to zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade uvedeného exekučného titulu.

Podľa článku I. § 75 zákona číslo 191/1950 Zbierky zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov vlastná zmenka obsahuje: 1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom bola listina spísaná; 2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú sumu; 3. údaj zročnosti; 4. údaj miesta, kde sa má platiť; 5. meno toho komu, alebo na rad koho sa má platiť; 6. dátum a miesto vystavenia zmenky; 7. podpis vystaviteľa.

V zmysle článku I. § 11 ods. 1 zákona číslo 191/1950 Zbierky zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom) s tým, že podľa článku I. § 17 ods. 1 zákona číslo 191/1950 Zbierky zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Na uvedený prípad je potrebné okrem zákona o zmenkách a šekoch aplikovať aj tieto právne normy:

Podľa čl. 2 písm. a) smernice 93/13/EHS na účely tejto smernice "nekalé podmienky" znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3. Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 smernice 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Podľa § 52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy: (1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. (2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 4 písm. k) a 5 Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy: (1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. (2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. (4) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. (5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V zmysle § 4 ods. 6 zákona číslo 258/2001 Zbierky zákonov o spotrebiteľských úveroch v poslednom znení v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje plniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, ale ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky, alebo postúpenia práv zo zmenky.

Na základe vyššie uvedeného mal súd teda za preukázané, že dňa XX.XX.XXXX uzavrel žalovaný ako dlžník so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľom zmluvu o úvere č. XXXXXXXX v písomnej forme, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru, vo výške 464,71 Eur, ktorý úver sa dlžník zaviazal vrátiť spolu s poplatkom vo výške 443,47 Eur, t.j. celkovo v čiastke 908,19 Eur, t.j. v 12-tich mesačných splátkach po 75,69 Eur. V ten istý deň bola dlžníkom ako vystaviteľom vystavená a podpísaná blankozmenka, v ktorej bol vopred stanovený zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne. Nevyplnenou ostala zmenková suma a dátum úročenia. Žalobou si žalobca na súde uplatnil právo na zaplatenie tejto zmenkovej sumy 1.156,64 Eur. Zo skutočností známych súdu z jeho činnosti, a to z pripojeného spisu Er mal súd za preukázané, že žalobcom predložená zmenka zabezpečovala hlavný záväzkový vzťah, ktorým bola zmluva o úvere uzavretá medzi žalovaným ako dlžníkom a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava ako veriteľom. Zmluvu o úvere uzatvárala žalovaná ako občan - fyzická osoba. Zmluva bola uzatváraná na formulári veriteľa, mala predtlačný text a do zmluvy sa dopisovali len údaje, ktoré vzhľadom na charakter nemohli byť vopred dané a to osobné údaje dlžníka, výška poskytnutého úveru, výška poplatku a spôsob splatnosti. Do zmluvy sa dopisovala len suma úveru, suma poplatku a výška splátok, ako aj počínajúci deň splatnosti, pričom v predtlačenej forme formulára bol obsiahnutý aj text, že dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi sumu úveru zvýšenú o príslušný poplatok.

Neoddeliteľnou časťou zmluvy o úvere boli všeobecné podmienky poskytnutia úveru, dohody o vyplnení zmenky a mediačnej dohody. Taktiež sa strany dohodli na tom, že v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka sa ich právne vzťahy budú spravovať Obchodným zákonníkom.

Súd mal teda za preukázané, že zmenka z ktorej si žalobca v tomto smere uplatnil zmenkové nároky slúžila na zabezpečenie nárokov právneho predchodcu žalobcu - indosanta zmenky spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., ako veriteľa zo spotrebiteľského úveru.

Zmenkové právo podľa zmenového zákona č. 191/1950 Zb., vychádza z abstraktného charakteru zmenky, t.j. z nevyvrátiiteľnej zákonnej domnienky danosti kauzality právneho vzťahu, ktorý zmenka zaisťuje alebo zabezpečuje. Tento abstraktný charakter zmenky vychádza z dlhoročných právnych tradícií vyspelých európskych a svetových demokracií. Zmenkový zákon v právnych podmienkach Československej republiky bol prijatý v roku 1950 (dňa 20.12.1950 s účinnosťou od 01.01.1951), t.j.

počas trvania nedemokratickeho štátneho zriadenia. Zákon dlhoročne zotrval bez akýchkoľvek zmien avšak v podmienkach socialistického štátneho zriadenia sa využíval pramálo. To sa zmenilo po zmene štátneho zriadenia v Československej republike v roku 1989, po ktorom sa Česká a Slovenská republika prihlásila k právnym tradíciám vyspelých európskych a svetových demokracií v snahe na ne nadviazať. To sa nezaobišlo bez zneužívania a krivenia práva a právnych inštitútov zo strany niektorých subjektov, na ktoré mladá demokracia chcela nadviazať avšak nemala s nimi takmer žiadne skúsenosti. To bol presne prípad zneužitia a zneužívania abstraktnosti a domnienky danosti kauzality právneho vzťahu pri vystavení zmenky. Po zistení takéhoto zneužívania v rôznych oblastiach právnych vzťahov na to, či už zákonodarca, alebo súdna prax reagovala v snahe takémuto zneužívaniu zabrániť. K zneužívaniu začalo dochádzať najmä v citlivých právnych oblastiach vyznačujúcich sa dominanciou jednej strany právneho vzťahu na úkor protistrany, t.j. najmä v pracovnoprávných vzťahoch a v spotrebiteľských právnych vzťahoch. Príkladom je napríklad Rozsudok Najvyššieho súdu SR 1 Obdo V 43/2006 zo dňa 5. marca 2009, ktorým Najvyšší súd SR zamedzil používanie zmeniek na zabezpečovanie a zaisťovanie nárokov v pracovnoprávných vzťahoch, dokonca aj vrátane simulovania pracovnoprávných vzťahov občiansko alebo obchodnoprávnymi vzťahmi (pri tzv. „čiernej práci“).

V oblasti spotrebiteľského práva na toto zneužívanie zákonodarca reagoval už Zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, kde v § 4 ods. 6 tohto zákona zákonodarca zakázal v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby splniť dlh zmenkou alebo šekom. Výnimku tvorila len zabezpečovacia zmenka zo zákonnými limitmi obmedzujúcimi výšku zmenkovej sumy. Neskôr prijatým zákonom č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch s účinnosťou od 01.01.2011 bola podľa § 17 ods. 3 v spojení s § 25 ods. 5 citovaného zákona dokonca zakázaná možnosť splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom.

Z uvedeného vyplýva, že po nadobudnutí účinnosti vyššie uvedených právnych úprav a pri rešpektovaní judikatúry vnútroštátneho súdu najvyššieho stupňa bol a je ktorýkoľvek súd, v ktoromkoľvek stupni konania v prípade zmenkového sporu v prvom rade ex offio povinný skúmať či nejde o zmenku vystavenú v zmysle alebo v rozpore s uvedenými ustanoveniami t.j. „pracovnoprávnou“ alebo „spotrebiteľskou“ zmenkou a až v prípade negatívneho zistenia, že o takúto zmenku nejde, môže vychádzať z jej abstraktného charakteru a nárok posúdiť v zmysle zmenkového zákona. V oblasti spotrebiteľských vzťahov uvedené len podporne potvrdzuje Krajský súd v Prešove, ktorý v svojom rozhodnutí sp. zn. 7Co 339/2014 v obdobnej právnej veci identického žalobcu v týchto intenciách odkazuje na článok 10 a článok 14 Smernice Rady č. 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov v spojení so Smernicou Rady č. 93/13/EHS, ktoré členským štátom umožňujú použitie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách ale len pri zabezpečení vhodnej ochrany spotrebiteľa v takýchto situáciách. Spotrebiteľovi musí byť v každom momente poskytnutá plnohodnotná právna ochrana v súdnom konaní prebiehajúcom v rámci vnútroštátneho práva. Išlo by o drastické zníženie právnej ochrany prináležiace spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity, ak by súd v prípade indosovanej zmenky vychádzal z abstraktného charakteru ako zmenky tak aj jej indosamentu bez skúmania ich kauzality, respektíve obsahu spotrebiteľskej zmluvy, na základe ktorej bola vystavená. Podporne k týmto záverom súd poukazuje i na nasledovné:

Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zo 16.11.2010 práve vo veci Pohotovosť, s.r.o. C-76/10, bolo rozhodnuté, že vnútroštátny súd má v každom štádiu konania vrátane výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalé povahy sankcií obsiahnutých v zmluve o úvere, ak má súd k tomuto účelu k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave. V bode 37 tohto rozhodnutia je uvedené, že sa vychádza z účelu právnej úpravy Smernice č. 93/13 a to, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto informácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. V bode 38 rozhodnutia je jasne uvedené, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné, pričom ide o kogentné ustanovenia, ktoré nie je možné zmeniť. Ich cieľom je nastolenie formálnej rovnováhy vyplývajúcej zo zmluvy medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a nahradiť ich skutočnou rovnováhou a zaviesť nimi rovnosť medzi účastníkmi právneho vzťahu.

V rozsudku Európskeho súdneho dvora sp. zn. C-419/2011 zo dňa 14. 03. 2013 (Česká sporiteľňa a. s. c/ a Gerald Feichter) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie odporcu ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom

prípade ide o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie odporcu ako spotrebiteľa.

Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Pri posúdení veci súd poukazuje aj na rozsudok nemeckého súdu Z1965, podľa ktorého, ak bola zmenka prevedená na iný subjekt (čo je aj tento prípad, pretože prvý zmenkový veriteľ Pohotovosť, s.r.o. ju previedol na navrhovateľa) a pritom jestvujú indície, že zmenka zabezpečovala úver alebo pôžičku pre spotrebiteľa (čo je aj tento prípad), nie je možné poskytnúť ochranu navrhovateľovi, lebo aj nový zmenkový veriteľ, t.j. navrhovateľ si mal preskúmať v súlade so spotrebiteľským právom, či zmenka zabezpečovala spotrebiteľský úver a hlavne z dôvodu, že nadobudol tieto zmenky od subjektov (v tomto prípade Pohotovosť, s.r.o.) o ktorých je všeobecne známe, že predmetom ich činnosti je poskytovanie úverov alebo pôžičiek.

Súd na jednej strane ex officio preskúmal kauzalitu vystavenia spotrebiteľskej zmenky, kde zistil, že išlo o zabezpečovaciu zmenu spotrebiteľského úveru. Na druhej strane je potrebné od samotnej kauzality vystavenia zmenky odlíšiť a posúdiť platnosť, či neplatnosť samotného dojednaní o vystavení, resp. vyplnení zmenky a následne neplatnosť samotnej zmenky vystavenej podľa týchto dojednaní, ak sú v rozpore so spotrebiteľskými právnymi normami. A to či už pre neprijateľnosť zmluvných podmienok, alebo pre rozpor s dobrými mravmi. Dohoda o vyplňovacom práve zmenky môže byť ako prejav zmluvnej autonómie zmluvných strán akceptovateľná právom, len ak je výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán.

Aby bolo možné hovoriť o slobodnej vôli pri uzavretí tejto dohody na strane spotrebiteľa je potrebné jednak informovanie spotrebiteľa o dôsledkoch vystavenia zmenky pre spotrebiteľa, jednak to informovanie musí byť poskytnuté spotrebiteľovi vo forme, ktorej je spotrebiteľ s ohľadom na svoju rozumovú vyspelosť spôsobilý rozumieť. V opačnom prípade je možné takú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve považovať za neprijateľnú. Pre uznanie spotrebiteľa za zodpovedného za takú zmluvnú podmienku neobstojí uplatnenie princípu „neznalosť zákona neospravedľuje“, pretože tento princíp ustupuje princípu ochrany spotrebiteľa, ktorý má prevahu. Žalobca nielen že nepreukázal dostatočné informovanie spotrebiteľa o následkoch vystavenia zmenky, ale v žalobe túto skutočnosť ani netvrdil. O tejto podmienke pre uznanie žalovaného nároku žalobca neunesol dôkazné bremeno. Preto je podľa § 39 Občianskeho zákonníka táto dohoda neplatná, čo spôsobuje aj neplatnosť samotnej zmenky. Okrem toho podľa bodu 17 citovaných všeobecných obchodných podmienok spol. Pohotovosť, s.r.o., ktoré boli súčasťou úverovej zmluvy sa zmluvné strany dohody o vyplnení zmenky dohodli len na tom že remitent blankozmenku doplní len o zmenkovú sumu a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. To znamená, že zmenka musela byť opatrená doložkou „bez protestu“ spotrebiteľom už pri jej vystavení v rozpore s dohodou o vyplnení zmenky.

Toto je v rozpore s § 54 ods. 1, druhá veta Občianskeho zákonníka a z uvedeného dôvodu to spôsobuje neplatnosť zmenky.

V zmysle cit. bodu 17 mal veriteľ vystavenú blankozmenku doplniť o zmenkovú sumu. Limit § 4 ods. 6 zákona číslo 258/2001 Zbierky zákonov o spotrebiteľských úveroch v tejto dohode o vyplnení zmenky dohodnutý nebol.

Súd podotýka, že išlo o formulárovú zmluvu, ktorú spotrebiteľ - dlžník nemal možnosť meniť. Dlžníkovi - žalovanému bol poskytnutý úver v sume 464,71,- eur, pričom veriteľ do zmenky doplnil zmenkovú sumu 1.030,98,- eur. Uvedené je zjavne vysoko nad limit § 4 ods. 6 zákona číslo 258/2001 Zbierky zákonov o spotrebiteľských úveroch.

Dobrymi mravmi v občianskoprávných vzťahoch sa v súdnej praxi rozumie súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktorý je v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia, a ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť vystihujúcu podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem.

Dohoda o vyplnení zmenky a následne vystavená zmenka sú absolútne neplatné podľa § 39 a § 3 Občianskeho zákonníka a to pre rozpor s dobrými mravmi ako aj preto, že svojim obsahom a účelom odporujú zákonu. Samotná zmenka aj pre rozpor s § 54 ods. 1, druhá veta Občianskeho zákonníka.

Súd návrh zamietol, pretože z vyššie uvedeného vyplýva, že dohoda o vyplnení zmenky uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Žalovaná sa v porovnaní s právnym predchodcom žalobcu nachádzala v znevýhodnenom postavení, pokiaľ šlo o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ju viedla k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené právnym predchodcom žalobcu bez toho, aby mohla vplývať na ich obsah a aby si uvedomila ich následky. Spotrebiteľ (žalovaná) si neuvedomil, že vyplnením zmenky došlo k značnému zhoršeniu jeho postavenia, pretože veriteľ vyplnením zmenky nepochybne zamýšľa obísť zákonné ustanovenia na ochranu spotrebiteľa, pretože na základe takto vyplnenej zmenky požadoval zmenkový úrok 0,25 % denne, ktorý je vzhľadom na svoju výšku považovaný za v rozpore s dobrými mravmi a v spotrebiteľských vzťahoch neprípustný.

Vzhľadom na takto zistený skutkový stav dospel súd k názoru, že zmenka, titulom ktorej žalobca uplatňuje žalovanú sumu je neplatná, nakoľko bola vystavená v rozpore so zákonom. Navyše súd má aj za to, že vôľa spotrebiteľa pri uzatváraní zmluvy vrátane zmluvného dojednania o vyplnení zmenky nemôže byť považovaná za slobodnú, čo je ďalšou vadou zmenky spôsobujúcou jej neplatnosť. Dohoda o vyplňovanom práve blankozmenky a tým aj samotná zmenka je neplatná aj pre obchádzanie zákona (§ 39 Občianskeho zákonníka). Takýto postup žalobcu nemôže požívať právnu ochranu (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pretože žalobca v tomto konaní uplatňuje právo z neplatnej zmenky, súd dospel k názoru, že je potrebné žalobu zamietnuť aj bez toho, aby skúmal výšku žalovanej sumy.

Argumentačne súd záverom len podporne poukazuje na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/124/2015, 4Co/306/2015.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Žalovanej ako procesne úspešnej účastníčke vznikol nárok na náhradu trov konania, avšak táto si trovy konania neuplatnila, preto jej súd náhradu trov konania.

Poučenie:

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozsudku odvolanie možno podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho

posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.